

هَندِین نواز تَتو!

آموزش استاندارد برای ساز هندی (رَمینور)

یوریا شیرین گو

**Becoming a
Handpan Player!**

سرشناسه	: شیرین گو، پوریا، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآورنده	: هندی نواز شو/پوریا شیرین گو؛ ترجمه سحر قلیزاده.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات موسیقی عارف، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص:؛ مصور، جدول، پارتیسون؛ ۲۹×۲۲ ص.م.
شابم	: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۳۳-۶۱-۲
یادداشت	: انگلیسی - فارسی.
یادداشت	: عنوان به انگلیسی : Becoming a Handpan player
موضوع	: آموزش استاندارد نوازندگی ساز هندی Standard training of Handpan instrument موسیقی - ریتم و وزن Musical meter and rhythm
شناسه افزوده	: قلیزاده، سحر ۱۳۷۲؛ مترجم
رده‌بندی کنگره	: MT۱۰۳۰
رده‌بندی دیویی	: ۷۸۶/۸۱۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۷۸۲۰۶

انتشارات موسیقی عارف

www.aref.ir

arefmusic.sn

arefmusicshop

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کوچه محمودی، پلاک ۳، طبقه اول

تلفن همراه: ۰۹۰۳۱۳۴۹۵۵۵

تلفن: ۳۱-۳۳۹۷۶۴۳۰

هَندپَن نواز شو!

مؤلف: پوریا شیرین گو

طرح جلد: کارنگ طیاری

نت‌نویس: پوریا شیرین گو

ترجمه: سحر قلیزاده

صفحه‌آرا: مریم نهاله

نوبت چاپ اول: سال ۱۴۰۰

شمارگان: عدد ۱۰۰

قیمت: ۱۳۰/۰۰۰ تومان

پیشگفتار:

پس از سالها فعالیت در حوزه آموزش موسیقی به طور کلی و آموزش سازهای کوبه ای و ریتم شناسی به طور تخصصی و آشنایی با ساز هندی (هنگدram) و بررسی شیوه های آموزش این ساز که بعضا توسط نوازنده های هندی (نه معلم یا کارشناس آموزش) طراحی شده بود، بر آن شدم تا سیستم آموزشی جامع و استاندارد برای این ساز طراحی کنم.

یک سیستم آموزشی برای بازدهی عالی و آینده دار بودن خود و هنرجویان تحت تعلیمش، لازم است با استاندارد های جهانی آموزش همسو باشد. نمیتوان با قصد شخصی (سود جویی ، سهولت کار در هنگام تدریس و ...) ، بدون دانش کافی و با تجربه ی کم ، برای یک ساز سیستم آموزشی تعریف کرد. متأسفانه مشاهده شده برای ساز هندی آموزش های کوتاه مدت و بدون اساس با توجه به دانش محدود مدرس شکل گرفته است که تمام این نقایص را به گردن محدود بودن هندی به گام و تعداد نت انداخته اند در صورتی که این طور نیست! هندی به سبب شرایط گام و نت و استایل نوازندگی و صدای بی نظیرش توانسته در مدتی کوتاه از ابداعش نظر نوازندگان و آهنگسازان فعال در حوزه موسیقی ،تاتر و سینما و... را به سوی خود جلب کند.

یک سیستم آموزشی استاندارد می بایست از ابتدا تمامی مطالب را هماهنگ با قوانین اصلی موسیقی (نه از روی سلیقه یا اعتقاد شخصی و یا چون نوازنده ی دیگری این چنین میگوید و...) و با توجه به علم روانشناسی آموزش (به جا و با توضیحات کافی همراه با موزیکالیته خوب برای انگیزه سازی در هنرجو به جهت تمرین بیشتر ، دقت در چیدمان دروس در یک صفحه که از نظر دیداری برای هنرجو جالب باشد و چشمش را در تمرین های طولانی خسته نکند و...) مطرح کند و برای هر مطلب یا تکنیک پیچیده ای از قبل مراحل آماده سازی هنرجو را برنامه ریزی کرده باشد که هنرجو دچار توقف در مسیر پیشرفتش نشود، زیرا دشواری مطلب پیش روی هنرجو ،عامل اصلی رها کردن دوره ی آموزشی است. هنرجو در این سیستم باید تمامی مطالب را دقیق (علمی و عملی) درک کند و مولف باید طوری دروس را طراحی کند که هنرجو کوشا ،بتواند در پایان دوره ی آموزش در تمامی شاخه ها (اجرای قطعات کوتاه و طولانی از روی نت، اجرای حفظی دروس و قطعات، قوانین تئوری ، تکنیک ها و شیوه صدادهی، اتود های استقامتی ،بسط و گسترش یک مطلب آموزشی و یا یک قطعه و حتی یک میزان یا پترن ،اجرای دقیق با متروم ، تقویت گوش موسیقایی برای تشخیص اسم نت ها و آکورد ها و فضای ریتمیک و...) با کمترین تمرین و صرف کوتاه ترین زمان ممکن تجربه ی کافی را با عالی ترین کیفیت کسب کرده باشد.

لازم به ذکر است در کتاب "هندی نواز شو!" تمامی این مطالب (با توجه به تجربه ام در طراحی متد آموزشی و چاپ کتاب در چندین سال پیش با عنوان "آموزش دابل کاخن به روایت پوریا شیرین گو" که آن نیز سازی ابداعی و متد آموزشی ابداعی بوده) به دقت رعایت شده و نتایج آموزش دیدگان این سیستم

استاندارد در مقطع های مختلف (هنرجو ، نوازنده ،مدرس هندیپن) مراتب ر ضایت بنده و صاحب نظران امر آموزش را فراهم آورده است، که در ادامه به شرح این مطالب می پردازم.

بی شک طراحی یک سیستم آموزشی برای سازی نو ظهور به نام هندیپن که در گذر عمر ۲۱ ساله خود (تا کنون) تغییرات بسیاری از نظر ساخت و صدادهی داشته ، کار آسانی نبوده و نیاز به دانش های متفاوت و تجربه زیاد در امر علم موسیقی ،روانشناسی آموزش ، تعلیم و پرورش هنرجو ، تجربه ساخت ساز هندیپن و... دارد. با توجه به محدود بودن سساز هندیپن به گام می بایست در ابتدای راه با دانش موسیقایی و جامعه شناسی و درک احوال هنرجویان مخاطب این ساز ،گامی را برای شروع تعیین میکردم زیرا آموزش آکادمیک این ساز با توجه به تنوع گام های مرسوم در موسیقی به دو علت امکان پذیر نبوده :

- اول اینکه پرداختن تخصصی و علمی به این ساز با در نظر گرفتن چندین گام ،باعث طولانی شدن مراحل آموزش و سنگینی و دور از درک شدن بار علمی ، برای هنرجویان می شود و با توجه به محدود بودن هر ساز هندیپن به یک یا دو گام و تعداد نت های محدود تر از دیگر سازها ،وارد کردن چنین باری به هنرجو دور از اصول استاندارد آموزش می باشد.

- دوم اینکه با توجه به محدود بودن گام و تعداد نت های ساز هندیپن هنرجو نمی تواند تمامی مباحث علمی مورد نیاز را با یک ساز به صورت عملی تجربه و درک کند، برای درک کامل لازم است چندین ساز در گام های متفاوت داشته باشد که یقینا با توجه به هزینه بالای این ساز و... برای هنرجو اگر هم ممکن باشد ناخوشایند و سخت است.

بنابراین گام ر مینور را به عنوان پایه ای مستحکم برای شروع فراگیری علمی و عملی و استاندارد این ساز انتخاب کردم. با توجه به دلچسب بودن فضای گام های مینور (به خصوص ر مینور) و راحتی ساخت این گام برای سازنده (که باعث ساخت سازی خوش صدا تر با قیمتی مناسب تر از گام های دیگر می شود) و از نظر چیدمان نت ها (نت های پکار و یک نت بمَل) و انبوهی از قطعات موسیقی پر مخاطب در این گام (یا قابل انتقال به این گام) ،این سیستم آموزشی استاندارد برای این گام طراحی شد. وقتی هنرجو یک گام را دقیق آموزش ببیند و تمامی فواصل و آکورد ها و... را در این گام به درک علمی و عملی برسد بی شک توانایی درک و اجرا در گام های دیگر را هم به دست می آورد و با کمی مطالعه و بررسی می تواند در گام های دیگر هم حرفی برای گفتن داشته باشد.

با توجه به تجربه اینجانب در امر آموزش موسیقی به سنین مختلف و تحصیلات آکادمیک در رشته آموزش موسیقی (پداگوژی) ، میدانستم که آموزش هر سازی می بایست با استاندارد های جهانی آموزش هم خوانی داشته باشد،چرا که هنرجو در آینده بتواند با دانشی که در این ساز آموخته ،در ساز های دیگر کسب تجربه و مهارت کند. هندیپن هم برای این که بتواند در کنار سازهای دیگر به عنوان یک ساز استاندارد خودنمایی

کند، و جایگاه خود را پیدا کند، لازم است طبق اصول استاندارد جهانی آموزش داده شود و نوازندگان این ساز بتوانند با علم و سواد کافی و صحیح، این ساز را مطرح کنند.

اولین درس در آموزش استاندارد علم موسیقی، نُت می باشد که دروس و قطعات هندی به راحتی (با دانش نویسنده) میتوانند روی پنج خط نوشته شوند و هنرجو به راحتی بتواند نُت خوانی را آموزش ببیند و دروس را از روی نُت اجرا کند و در آینده بتواند در ارکسترهای مختلف اجرا داشته باشد و یا قطعه ای که هر آهنگ سازی برایش بنویسد (با توجه به گام و تعداد نت موجود در آن ساز) دقیق اجرا کند، و یا اگر تصمیم گرفت ساز دیگری را آموزش ببیند دانش اولیه را برای یادگیری ساز بعدی داشته باشد.

با کمی تفکر در مورد توضیحات فوق متوجه می شوید که اصرار یک نفر برای عدم نیاز به نُت در یادگیری هندی نشان از دانش کم وی و تلاش برای تدریس ناقص به هنرجویی که با هندی در هر گامی در کلاس حاضر شود می باشد، زیرا سود مالی خوبی از تدریس شامل حالش می شود و هنرجوی فریب خورده با صرف وقت و هزینه، آموزشی ناقص و غیر استاندارد را تجربه کرده است.

این سیستم آموزش استاندارد هندی نوازی را در مدت چهار سال تحقیق و پژوهش و با دانش دوازده ساله خود در حوزه تدریس و تعلیم موسیقی طراحی کرده ام و برای اطمینان از بازدهی مطلوب، این سیستم را به افرادی در سنین مختلف و با سطح آشنایی به موسیقی صفر یا بیشتر آموزش دادم، که پس از مشاهده ی نتایج مورد قبول بدست آمده برای هنرجویان (از جمله: سواد موسیقایی کافی، نوازندگی تکنیکال و استاندارد، تسلط کامل به نت خوانی، دانش آکورد شناسی و گام شناسی در حد مطالب مطرح شده، تجربه ساخت قطعات ساده و بسط و گسترش یک قطعه، توان هم نوازی با سازهای دیگر و...)، این سیستم آموزشی در قالب این کتاب با عنوان "هندی نواز شو!" به چاپ رسیده و در دسترس عموم قرار گرفته است.

دروس در کتاب "هندی نواز شو!" برای هنرجویانی که هیچ تجربه ی موسیقایی ندارند نوشته شده است. پس این کتاب به پیش نیاز احتیاجی ندارد و مرجع خوبی برای شروع و یادگیری موسیقی می باشد تا هنرجو بتواند به عنوان اولین تجربه در دنیای موسیقی با این کتاب و ساز هندی پا به دریای بیکران موسیقی بگذارد. برای کسانی که تجربه نواختن هندی یا سازهای دیگر را دارند، دروس اولیه کتاب میتواند یادآوری و مروری بر مطالب پایه و آشنایی با زبان آموزشی این کتاب باشد و در ادامه با مطالب تخصصی و استاندارد هندی نوازی رو به رو شوند.

در این کتاب حتی ساده ترین مطلب هم با موزیکالایته مناسب مطرح شده که انگیزه ی تکرار و تمرین برای هنرجو چندین برابر شود و به دور از تکرار بیش از نیاز یک مطلب آموزشی و زیاده گویی در آن، دروس کتاب هنرجو را در سریع ترین شکل ممکن به پیشرفت می رساند. تکنیک های پیشرفته از چند درس قبل به صورت ساده و چند مرحله ای مطرح شده تا هنرجو در تمرین های متفاوت بتواند به بلوغ مورد نیاز در آن تکنیک (پیش از روبه رو شدن با آن در قطعه) برسد.

برای تعیین استفاده از دست ها و یا تکنیک ها (که در مواردی برگرفته از نوع نوازندگی دیگر سازها می باشند) نمادهایی در بالای شکل نُت ها قرار داده ام که بعضی از آنها ابداعی و بعضی دیگر از نمادهای مرسوم در نت نویسی ساز های دیگر از جمله ساز تُنَبک (پر تکنیک ترین ساز کوبه ای) می باشند. لازم به ذکر است استاد فرید یداللهی این نمادها را به خوبی برای نت نویسی تکنیک های ساز تُنَبک طراحی کرده اند که بنده از شکل ظاهری این نمادها اما با نوع اجرایی بعضا متفاوت از ساز تُنَبک و برای تکنیک های ساز هندی استفاده کرده ام که شکل صحیح اجرای این نمادها را در بخش نمادها به صورت مختصر و در هنگام تدریس به صورت کامل و دقیق برای هنرجویان شرح میدهم.

بعضی از دروس این کتاب قطعات ساخته شده توسط نوازندگان بین المللی این ساز و یا قطعات معروف دنیای موسیقی ایران و جهان می باشند که توسط اینجانب برای اجرا با هندی نت نویسی و تنظیم شده اند که به جهت آشنایی هنرجویان با نظر و سلیقه دیگر نوازندگان و آهنگسازان و یا چگونگی نت نویسی و اجرای یک قطعه موسیقی برای ساز هندی در این کتاب گنجانده شده اند.

با توجه به ابداعی بودن بسیاری از نمادهای تکنیک های معرفی شده و شیوه تدریس در کتاب "هندی نواز شو!" و درک مطالب علمی و عملی تمام دروس، بهتر است که به صورت خودآموز دروس را تمرین نکنید و حتما از مولف یا معلمین مورد تایید مولف مطالب را آموزش ببینید.

در کتاب بعدی به آموزش استاندارد ساز هندی در قالب قطعات طولانی، اتود های تکنیکال پیشرفته تر، قطعاتی برای دو یا چند هندی، اتود های پیشرفته ریتمیک و... که بیشتر در گام ر مینور و تعدادی در گام های دیگر می باشند، پرداخته شده است.

در پایان شایسته است از تمامی استادانی که مطلبی به بنده آموخته اند که از مجموع این مطالب در تالیف این کتاب بهره برده ام و از همکاری و همدلی صمیمانه و بررسی های فنی دوست هنرمندم جناب آقای مهندس محمدحسن آقاجانی در جهت ساخت ساز هندی و همچنین هنرمند گرامی استاد مجید بهبهانی به جهت راهنمایی های ارزنده ایشان در دانش نظری موسیقی و خانم سحر قلی زاده که زحمت ترجمه این کتاب را کشیده اند، قدردانی می نمایم.

پوریا شیرین گو

پاییز ۱۴۰۰